

Хлопчик розпалює грубку. 1848–1849. [Початок жовтня – січень. Косарал]. Папір, сепія, бістр. 24,7 x 18,3. НМТШ, № г-743.

Малюнок був наклеєний в альбомі О. І. Бутакова. Після реставрації зберігається окремо. На звороті сепії праворуч унизу авторський напис чорнилом: *Воневитинова и Кольцова, въ одномъ переплете.*

Вестник изящных искусств. – 1887. – Т. 5. – С. 365.

Виставка артистичних творів Тараса Шевченка : каталог. – К., 1911. – С. 16.

Картины Т. Г. Шевченко на постоянной киевской выставке картин [у Міському музеї] // Украинская жизнь. – 1912. – № 11. – С. 76.

Новицький Ол. Тарас Шевченко як маляр / Ол. Новицький. – Львів; М. : Накладом Наукового Товариства імені Шевченка, 1914. – С. 70. – № 48. – Табл. 62.

Скворцов А. М. Жизнь художника Тараса Шевченко / А. М. Скворцов. – М. : Изд-во АХР, 1929. – С. 93.

Українське малярство XVII–XX ст. : провідник по виставці / Під ред. і вст. нарисом Ф. Ернста. – К., 1929. – С. 58.

[Новицький О.] [Коментар до малюнків Т. Г. Шевченка] / [О. Новицький] // Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. – Т. 8: [Малярські твори Тараса Шевченка / Упорядкув. та комент. О. Новицького]; ВУАН, Комісія для видавання пам'яток новітнього укр. письменства. – [К.] : Держ. вид-во України, [1932]. – С. 130. – № 845.

Каталог малярської творчості Т. Г. Шевченка, експонованої в Галереї. – Харків : Мистецтво, 1934. – С. 29.

Офорт Тараса Шевченка // Червоний шлях. – Харків, 1935. – № 11. – С. 181.

Шевченко Т. Повне видання творів : [у 16 т.] / За ред. П. Зайцева / Т. Шевченко. – Варшава; Львів : Український науковий інститут, 1937. – Т. 12. – С. 249, 251.

Болясний І. Л. Шевченко-художник / І. Л. Болясний // Великий поет-революціонер : науково-літературний збірник Одеського державного університету, присвячений 125-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка. 1814–1839 / Редкол.: М. О. Савчук (відп. ред.) та ін. – Одеса : Одеський держ. ун-т, 1939. – С. 253.

Гавриленко О., Маштальярчук Д. Галерея картин Т. Г. Шевченка / О. Гавриленко, Д. Маштальярчук // Комсомолец України. – 1939. – 29 січня.

Лапоногов И. Гениальный мастер кисти / И. Лапоногов // Уральский рабочий. – 1939. – 9 марта.

Раєвський С. Є. Життя і творчість художника Тараса Шевченка / С. Є. Раєвський; за заг. ред. О. І. Білецького, С. О. Гілярова і С. В. Ткаченка. – Харків : Мистецтво, 1939. – С. 71.

Шевченко Т. Г. Избранные произведения / Т. Г. Шевченко; [под ред. К. Чуковского]. – М.; Ленинград : Гос. изд-во дет. л-ры, 1939. – С. 308.

Скворцов А. М. Художник Тарас Шевченко / А. М. Скворцов. – М.; Ленинград : Искусство, 1941. – С. 73, 77.

Шагинян М. Шевченко. Жизнь и творчество / М. Шагинян. – М. : Гослитиздат, 1941. – С. 202.

Бейсов Т. Шевченко в Казахстане : очерк / Т. Бейсов. – Алма-Ата : Казах. гос. изд-во худож. лит., 1952. – С. 65.

Шевченко-художник : альбом вибраних творів / Упор: В. І. Касіян, М. Г. Дерегус, О. С. Пашенко, М. І. Мацапура. – К. : Держ. видав. худ. літератури, 1954. – С. 25. – Табл. 57.

Говдя П. Т. Г. Шевченко-художник. Нарис / П. Говдя. – К. : Мистецтво, 1955. – С. 26.

Внучкова Л. І. До датування малюнків Шевченка, виконаних на Кос-Аралі / Л. І. Внучкова // Мистецька спадщина Т. Г. Шевченка [Матеріали, присвячені творчості

Шевченка-художника]. Вип. 1 / АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії, Державний музей Т. Г. Шевченка. – К., 1959. – С. 116–117.

Галайчук Я. Ф. Сюїта самотності (до питання про серію рисунків Т. Г. Шевченка «Телемак-Діоген») / Я. Ф. Галайчук // Питання шевченкознавства. Вип. 2. – К. : АН УРСР, 1961. – С. 92.

Касіян В., Турченко Ю. Українська дожовтнева реалістична графіка / В. Касіян, Ю. Турченко; АН УРСР, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії. – К. : Вид-во Академії наук УРСР, 1961. – С. 59.

Пугач В. Великий художник / В. Пугач // Социалистический Донбасс. – 1961. – 26 февраля.

Ткаченко М. М. Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка / М. М. Ткаченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – С. 12.

Мацапура М. Т. Г. Шевченко та О. І. Бутаков / М. Мацапура // Тарас Шевченко-художник. Дослідження, розвідки, публікації. – К. : Мистецтво, 1963. – С. 83.

Раєвський С. Є. З творчої лабораторії Шевченка-художника / С. Є. Раєвський // Шевченко-художник. Матеріали наукової конференції, присвяченої 100-річчю з дня смерті Т. Г. Шевченка. – К. : Мистецтво, 1963. – С. 41.

Тарас Григорович Шевченко : біографія / Г. А. В'язовський, К. Ю. Данилко, І. М. Дузь, М. О. Левченко, А. В. Недзвідський, В. З. Несторенко. – К. : КДУ, 1963. – С. 222.

Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 10 т. / Т. Г. Шевченко; ред. колегія: О. І. Білецький та ін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1963. – Т. 8. Живопис, графіка. 1847–1850. – С. 23–24. – № 37.

Корджанов Ш. Певец свободы / Ш. Корджанов // Северный Казахстан. – 1964. – 8 марта.

Юбилейная художественная выставка, посвященная 150-летию со дня рождения Т. Г. Шевченко : каталог. – К. : Мистецтво, 1964. – С. 10.

Державний музей Т. Г. Шевченка : каталог фондів. Вип. 1. Живопис, скульптура, графіка / За ред. К. В. Чумак. – К. : Мистецтво, 1967. – С. 22.

Паламарчук Г. П. Нескорений Прометей. Творчість Шевченка-художника 1850–1857 років / Г. П. Паламарчук. – К. : Мистецтво, 1968. – С. 37.

Гаско М. Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка: шевченкознавчі етюди / М. Гаско. – К. : Радянський письменник, 1970. – С. 223–225.

Большаков Л. Н. Літа невольничі: книга пошуків і досліджень про Шевченка періоду заслання / Л. Н. Большаков. – К. : Дніпро, 1971. – С. 255.

Шевченківський словник : у 2 т / АН УРСР, Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка / Ред. кол.: Є. П. Кирилюк та ін. – К. : Головна ред. УРЕ. – Т. 1. – 1976. – С. 33, 42, 270, 271, 401; Т. 2. – 1977. – С. 112, 205.

Алякринский А. П. Шевченко на страницах туркестанских газет (1890–1917 гг.) / А. П. Алякринский // Т. Г. Шевченко в міжнародних літературних зв'язках : збірник / Ред. кол. : В. Г. Бойко та ін.; відп. ред. : Г. Сидоренко. – К. : Вища школа, 1981. – С. 150.

Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині ХІХ століття / А. А. Жаборюк. – К.; Одеса : Вища школа, 1983. – С. 127.

Яцюк В. Слово і пензель / В. Яцюк // Літературна Україна. – 1983. – 3 березня.

Костенко А., Умірбаєв Е. За морями, за горами... Тарас Шевченко на Аральському морі. Тарас Шевченко за Каспієм. Худож.-докум. оповідь / А. Костенко, Е. Умірбаєв. – К. : Радянський письменник, 1984. – С. 111.

Шевченко-художник : каталог виставки. До 170-річчя з дня народження. – К., 1986. – С. 12.

Національний музей Тараса Шевченка : [альбом] / Упоряд.: Т. Андрущенко, С. Гальченко. – К. : Мистецтво, 2002. – С. 208. – № 81.

Дзюба І. Тарас Шевченко / І. Дзюба. – К. : Вид. дім «Альтернативи», 2005. – С. 453.

Овсійчук В. Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури / В. Овсійчук. – Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2008. – С. 246–249.

Мойсеїв І. Космос Тараса Шевченка: поезія, проза, образотворчість. Культурологічне дослідження семантики і числокодів / І. Мойсеїв. – К. : УкрСІЧ, 2009. – С. 10.

Мойсеїв І. «Незбагненна божественна таємниця...». Філософія в мистецтві Т. Шевченка. Лекції, студії / І. Мойсеїв. – К. : УкрСІЧ, 2013. – С. 232.

Тарас Шевченко. Мистецька спадщина / Передне сл. Д. Стуса, Т. Чуйко; наук. комент. та упоряд. Ю. Шиленко [та ін.]. – К. : Мистецтво, 2013. – С. 91, 284. – № 91.

Шевченко Т. Повне зібрання творів : у 12 т. / Т. Шевченко; голова ред. кол. М. Г. Жулинський; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наукова думка, 2013. – Т. 9: Мистецька спадщина. Живопис і графіка. 1847–1850. – С. 447–448. – № 34.

Шевченко-художник. Бібліографічний покажчик (1839–2012) : у 2 т. / Упоряд.: Н. І. Орлова, Л. І. Буряк, Б. А. Короленко. – Т. 1. – К. : ДП НВЦ «Пріоритети», 2013. – 434 с.

Шляхами Великого Кобзаря : атлас / [упоряд.: Л. М. Веклич, Н. О. Крижова; авт. текстів: О. В. Білоконь та ін.; відп. ред. Н. О. Крижова]. – К. : ДНВП «Картографія», 2013. – С. 47.